

AARSSKRIFT
FOR
Ringe Efterskole
1951

RINGE EFTERSKOLE

AARSSKRIFT

1951

22. AARGANG
UDGIVET AF ELEVFORENINGEN

Lad folket som brødre sammen bo, som kristne det kan sig sømme.

Vort land har altid haft en farlig og udsat beliggenhed, selv om det vel først i de senere år er gået op for os alle. Alene et blik på Europakortet vil overbevise os derom. Mod syd har vi f. eks. den store nabo Tyskland. Gennem mange århundreder har der i det tyske folk været en voldsom ekspansiv kraft. Det har alle Tysklands naboer fået at føle, navnlig de, som boede mod øst. Lige til slutningen af sidste verdenskrig kunne man da også langt ovre østpå finde små tyske kolonier eller befolkningsgrupper, og når man betragtede disse tyskere, må man vistnok indrømme, at de både med hensyn til den åndelige og den materielle kultur stod højt over den slaviske befolkning, de boede iblandt. Her som alle vegne ser vi nemlig, at der er en mærkelig sammenhæng mellem den åndelige og den materielle kultur: hvor den første står højt, der vil også landbrug, håndværk o. s. v. stå højt.

Men også Danmark fik denne tyske ekspansionskraft at føle. Op igennem tiderne har der f. eks. fundet en betydelig tysk indvandring sted. Til at begynde med skete det vel ikke ligefrem med den bevidste hensigt at infiltrere sig for at fortyske vort land; men hvad der ikke var bevidst til at begynde med, blev det så meget desto mere senere.

Disse tyske bestræbelser var naturligvis farligst i Sønderjylland, der ligesom dannede en bro mellem Tyskland og Norden. På denne bro måtte det da komme til en styrkeprøve mellem dansk og tysk kultur. Her skulle det vise sig, hvilken vej strømmen ville komme til at gå, om det skulle blive fra syd mod nord eller omvendt.

Når vi nu ser tilbage på vor historie, må vi jo indrømme, at strømmen kom til at gå den forkerte vej i lange tider, altså fra syd mod nord, således at vort folkelige særpræg stod i fare for at ødelægges.

At strømmen således gik fra syd mod nord var der ganske vist ikke noget at sige til fra først af. Thi hele vor vesterlandske kultur stammer jo nu engang fra Jødeland og Grækenland og måtte følgelig komme til os sydfra. Men det farlige var, at vi ikke tilegnede os den på en selvstændig måde, men tværtimod vedblev kulturelt at være afhængige af Tyskland. Det bedste eksempel herpå er reformationen. Forud for denne var der både i Tyskland og i Danmark en åndelig sløvhedstilstand. Men forskellen var den, at i Tyskland var der nogle mennesker — først og fremmest Martin Luther — som vågnede op til at sørge derover og derfor måtte rejse en kamp på liv og død derimod. Noget lignende skete derimod ikke herhjemme — ikke på selvstændig vis i hvert fald. Derfor måtte vi tage imod reformationen i dens tyske skikkelse. Og det var naturligvis godt, at vi fik den. Den kom til os med livets ret, med en naturlovs nødvendighed; thi hvis man forbinder to kar, hvoraf det ene er fuldt, det andet er tomt, da vil væske fra det første uvægerligt flyde over i det andet. Det samme gælder naturligvis på åndeligt område: hvis der er liv og røre i det ene land, men åndelig tomhed i det andet, da må og skal livet fra det første forplante sig til det andet. Derfor var det godt, at vi fik reformationen fra Tyskland; men bedre havde det unægtelig været, om vi havde fået den på selvstændig vis, gravet op af vor egen jordbund. Som vi nu fik den, kom den bl. a. til at betyde, at vi mistede hele den sydlige halvdel af Sønderjylland.

Og sidenefter gik det ikke bedre. Vi var stadig de underlegne og fik den ene tyske »isme« efter den anden. Og som vi åndeligt var underlegne, var vi det også materielt. Det var f. eks. ikke tysk landbrug og håndværk, der kunne lære noget af vort, men stadig omvendt. Det allerbedste

bevis herpå finder vi i selve vort danske sprog, der netop som følge af denne underlegenhed blev overbroderet med tyske ord og vendinger.

Men hermed er jeg kommet til det, som jeg gerne ville sige: Vor historie viser os tydeligt og klart, at *hver eneste gang, der var åndelig sløvhed i Danmark, da var det, vort folkelige særpræg stod i fare for at ødelægges til ubodelig skade for os selv.* Dette er jo noget ganske selvfølgelig; men netop derfor har vi let ved at glemme det, og derfor skal vi også atter og atter minde hinanden derom.

Læser vi nu videre i vor historie, får vi det yderligere bekræftet. Der kom jo nemlig den dag, da strømmen langt om længe vendte — omend i yderste øjeblik, i tolvte time. Og hvornår skete det? Jo, det skete ved den store, folkelige og kristelige rejsning i forrige århundrede, den, hvis største navn var N. F. S. Grundtvig.

Da skete der det, at befolkningen her i Danmark fra at være en almue blev til et folk: de enkelte vågnede op til at forstå, at de var led af et hele, et fællesskab, og at de derfor havde et ansvar over for deres medmennesker, et medansvar for hele folkets ve og vel. De fik deres horisont udvidet, så den ikke længere faldt sammen med deres egne markskel, men udvides til at omfatte det hele folk. Da kom der for første gang for alvor politisk frihedsvilje og national kampvilje i Danmark. Men der var mere end det, der skete noget derudover; hvad var det i grunden? Det er svært at give udtryk for i ord. Vi kan vist kun sige det på den måde, at mange blev grebet af det, som er større end vi selv, de blev grebet af det, som er af *ånd*, og bøjede sig derfor. En broderskabets ånd knyttede dem sammen, så de ikke var en masse, men et fællesskab, hvorfra de kunne hente styrke til at bære deres gamle moder ind i dagen ny.

Fra da af skete der det mærkelige, at strømmen i Sønderjylland vendte. Selv tyskerne har indrømmet det. På det tidspunkt var tysk kultur gået i stå, og man var kom-

met ind på et blindspor: en aldeles vanvittig og overeksponeret militarisme. Derfor var det en mager åndelig kost, man i den nationale kamp havde at byde på: ølaftener og tyske sangforeninger, hvor man kun havde marchesange og *viser* at synge, men ikke *sange*, folkelige og kristelige, som i Danmark. Dette er nok den dybeste grund til, at tyskerne tabte i Nordslesvig.

Endnu er det sådan, at strømmen går den rigtige vej, sådan som den blev sat i gang i forrige århundrede. Vi har set det i Sydslesvig i disse år. Det mærkelige, der er sket der, har efter min mening sin dybeste forklaring her.

Men for alle ansvarsbevidste danske rejser der sig da det spørgsmål: kan det fremdeles holde? har vi endnu vor åndelige styrke i behold, eller er det ved at ebbe ud?

En kendt grundtvigsk præst rejste allerede for mange år siden dette spørgsmål. Det synes at være en lov, sagde han, at det, som begynder stærkt og stort, det er dømt til undergang, som det hedder i et gammelt ord: Anden bygger kun rede på samme sted i tre eller fire generationer, så spreder den vinger og flyver andetsteds hen. Men heroverfor nævner han da det kendte ord fra Gammel Testamente: Mod dem, som elsker mig og holder mine bud, vil jeg vise min miskundhed i tusind led. Dette ord viser, at undergangens lov ikke er uafvendelig, men sandheden er den ganske enkle, at det afhænger af os selv. Anden flytter kun bort, hvor der ikke længere er hjerterum. Men hvor der er hjerte, som venter morgen, da vil det »immer dages påny.«

I Tyskland er situationen i dag den, at mange igen glider ud i nazismen. Men der er også mange tyskere, der er gået den modsatte vej. Man kan se det bl. a. deraf, at de tyske kirker, som før stod tomme, nu fyldes, ikke bare af ældre, men også af unge i tusindtal. Det skal vi kun glæde os over. Men mindre glædeligt er det, at der ikke er sket noget lignende hos os, tværtimod. Det er blevet sagt, at vi er i færd med at blive almue igen, og at det tarvelige og

banale vælter sig ind over os som en bred strøm og truer med at tage magten. Hvis det virkelig er rigtigt, og hvis det ikke ændres, da er det ikke svært at sige, hvordan det vil gå. Da vil vi uhjælpeligt på alle måder sakke agterud.

Derfor er der i dag brug for vore forskellige ungdomsskoler som aldrig før. Der er brug for, at de unge bliver sat i gang med at dygtiggøre sig — og mere end det.

Ja, mere end det! Fra besættelsestiden i Norge har jeg hørt følgende fortælle: Det skete engang, at en nazistisk ungdomsorganisation brød ind i en domkirke midt under gudstjenesten og gav sig til at synge nazistiske slagsange, så menigheden blev helt overdøvet og intet kunne stille op. Men højt oppe under hvælvingerne var kirkens mægtige orgel. Og organisten var ikke rådvild: han trak alle registre ud og for fuld kraft lod han den dejlige fædrelandssalme tone ud i rummet:

*Gud signe vårt dyre fedraland
og lat det som hagen bløma!
Lat lysa din fred frå fjell til strand
og vetter fyr vårsol røma!
Lat folket som brøder saman bu,
som kristne det kan seg søma.*

Da fandt menigheden tonen igen, og de tarvelige nazistiske sange blev kvalt.

Om det virkelig har fundet sted, véd jeg ikke, men det er også mindre væsentligt. Ellers er det en *mythe*, som vor tid har skabt, og en sådan mythe indeholder altid en dyb sandhed. Og her er sandheden den: Der findes — trods alt — i denne verden, hvor der hades og myrdes, en tone, som er mægtigere end alle andre, tonen fra himlen. Vi kan undertiden være meget langt borte fra den, så vi kun hører den i det fjerne. Og dog er det sådan, at engang bliver det den alene, der kan bære os.

Det er denne tone, vi ønsker, de unge her må få lykke til at høre. Og vi ønsker det ikke blot for de unge, men for os alle, for hele vort folk.

Frederik Nørgård.

Godt mod!

Kun få ting er så værdifulde for et menneske som godt mod. — Ingen af os undgår i det lange løb at møde vanskeligheder af den ene eller anden art. Hvordan vi får vore opgaver løst afhænger for en meget stor del af, om vi har godt mod til at gå i gang. Mennesker med godt mod er vanskelige at overvinde, og de har selvsagt megen større kraft til at løse deres problemer end andre, som mangler modet.

Mon nogen af jer husker bisp Absalons ord til Valdemar den Store, da han engang i vankelmod opgav at tage på togt mod venderne, fordi man satte så mange udmærkede mænds liv på spil: »Næste gang du skal på togt, så tag en hær med af kujoner og gamle koner. Taber du, så er ulykken ikke så stor, vinder du, har du sejren næsten gratis.« — Ja, det var et svar med bid i, men vi indrømmer i vort stille sind, at det var et svar, der passede til lejligheden.

I det hele taget var Valdemartiden præget af, at modet var godt, og fra historien véd vi, at den drivende kraft i det hele var Absalon. Han var den rette mand i den rette tid på den rette plads.

Ja, valdemarstiden véd vi var en storhedstid. Sådan fortæller historien. Da var der dristige, modige mænd, der stod for styret i Danmark, og så kunne de jo sagtens, føjer vi til i vort stille sind. — Danmarks rige blomstrede, fjenderne blev fordrevet, nye landområder lagt ind under dansk styre, indadtil blomstrede freden, og gode love blev givet. Vi husker, at indledningen til kong Valdemars danske lov rummer overmåde kloge ord.

Men videre fortæller historien om, at bagefter kom der

andre tider. Vi mindes den gamle vismands ord om, at hvad der er oppe i øjeblikket, om en stund er nede, og hvad der er nede i øjeblikket, måske er oppe om lidt. Sådan er historiens gang, og sådan kan det enkelte menneskes liv forme sig. Da valdemarstiden var omme, véd vi, at ulykkerne brød ind over Danmark. Konger, hertuger og holstenere fejdede mod hinanden. Landets stormænd, d. v. s. herremænd, tog parti for og imod. Forrædderi øvedes, og en af landets konger, Erik Glipping, myrdedes af sine egne undersåtter. Ufred og lovløshed breder sig, og til sidst jages den udelige konge, Kristoffer den Anden, af Landet, og så kommer de fremmede hære ind og besætter landet, anført af den holstenske grev Gert. I otte år lå Danmark hen uden konge. De få svage forsøg på at få de fremmede ud kvaltes hårdt og ubarmhjertigt. Enhver kan vel huske alt dette fra historien. — Hvor var nu det gode mod henne. Ingen var i stand til at se, hvordan landet nogen sinde skulle kunne rejse sig. Hvor var det mod henne, som besjælede en biskop Absalon. — Vi husker, det var Niels Ebbesen, der skaffede os af med den kullede greve. Men det var kun begyndelsen. At rydde andre af vejen kan vel lade sig gøre, men bygge hele landet op, rejse folket, så det får vilje til at ville stå sammen, vilje til at hjælpe hinanden, yde sin nabo hjælp, yde sit land hjælp uden hensyn til, hvad løn han selv får derfor, sætte mod i forsagte, give folket tro på, at endnu var der en fremtid for folket, trods alt det, der kunne pege i modsat retning.

Vi har kaldt redningsmanden Valdemar Atterdag med rette, selv om det er en stor forvanskning af det mundheld, han brugte. Måske har han aldrig sagt: I morgen er der atter en dag. Hans mundheld var det tyske: Ter Taghe og betyder: »Sikke tider, vi lever i!«

For os, der ser den tid på stor afstand, 600 år, synes navnet Atterdag at passe glimrende. — Det andet: »Sikke tider, vi lever i«, er unægtelig ikke nær så storslået. Det

kunne vi med rette have brugt under besættelsen i 40'erne. Det kan vi med rette bruge den dag i dag, når vi betragter verden, som den er nu og med den betydning: hvad skal det hele dog blive til, altså noget i retning af at give op overfor de mange, mange vanskeligheder, vi må kæmpe med.

Der er meget i Danmarks historie på Valdemar Atterdags tid, som minder om vor egen, om end tiden er en helt anden og opgaverne anderledes. Som det i vore dage kan synes at være helt overmenneskelige opgaver for vore statsmænd at skulle løse, sådan var det for kong Valdemar. Men det ejendommelige ved ham var, at han aldrig gav op.

Og hvilke opgaver blev han ikke stillet overfor. Det meste af landet sat i pant, alle vegne myldrede det med fremmede, hans egne, d. v. s. de adelsmænd, der havde fået deres forleninger for at hjælpe landet, når det gjaldt, sørgede for at mele deres egen kage. Stykke for stykke må han købe landet tilbage, altså indløse det pantsatte, forhandle sig til rette, true nogen, tvinge andre, bekriige nogle, bruge kneb, når det var nødvendigt, for han var jo ikke så nøjeregnende, men altid var det for Danmarks skyld han arbejdede. Man har påstået, at det mere var af fyrsteegoisme han handlede end af kærlighed til fædrelandet. Men et må man lade ham, at han gav aldrig op, så det end nok så sort ud. Landet blev udnyttet af de tyske købmænd, Hanserne. Mod dem måtte der både bruges list og magt. Samtidig hærges landet af pest, den sorte død. Ikke underligt, at han måtte udbryde: Sikke tider, vi lever i! Og dog bliver han ved. Han ikke blot samler Danmark, men udvider endog herredømmet ved indtagelsen af Visby på Gotland og tillægger sig titlen »de goters konge«.

Han får sin datter Margrethe gift med den svenske konges søn, Håkon, med udsigt til at både Norge og Sverige kan blive forenet med tiden. Det sværeste slag får han vel, da hans søn Kristoffer dør, ham der skulle arve

riget efter faderen. — Også da kunne han sige: Sikke tider, vi lever i! Han tager så nye mål at arbejde efter. Nu var der jo udsigt til at også Danmark kunne blive forenet med Norge og Sverige. Altså et samlet Norden. Så langt nåede han. — Og så brast det hele, idet hans fjender forener sig. Nu vil de ikke længer finde sig i at føje Valdemar. Så mægtige var de, at han nu må forlade landet, og alt det, han i tyve år havde virket for og levet for, synes forgæves. Det hele synes at glippe for ham: »Sikke tider, vi lever i!«

Midt i hans udlændigheds tid kommer så den lejlighed tilbage, han havde håbet på, at hans fjender ikke kan enes om at dele byttet. Han griber til og kommer atter hjem og kan så begynde forfra, og gør det. Hans viljekraft var endnu ikke brudt. Ja, endog Sønderjyllands genforening med Danmark stod foran sin løsning. Da Valdemar pludselig dør, og det sidste stykke arbejde må udskydes til andre tider.

Der er meget, umådelig meget at lære af Valdemar Atterdag, ikke sådan at hans fremgangsmåde er den ene rigtige. Hans fejl var åbenbare og måske mange. Men hans uforlignelige viljekraft til aldrig at give op må man beundre: »Sikke tider, vi lever i!« var i hans mund ikke det samme som at give op, men vel nærmest muntert ironisk, fordi han viste at man må bruge lune overfor selv de værste tildragelser, ellers slår de en ihjel. En indrømmelse af at det hele var desperat, men vi prøver i morgen igen. Resultatet var kort sammenfattet, dette at han levede efter dette: i morgen er der atter en dag. Der skal kraft til. Men han havde den. Derfor nåede han at grundlægge det Danmark, som i den kommende tid skulle blive og var det førende land i Norden. At andre regenter ikke magtede at føre opgaven videre, men forkludrede det, kan man ikke bebrejde Valdemar for.

Han havde vist, at kæmper man for en ide, selv om det i øjeblikket ser håbløst ud, så kan det hjælpe at tro, at i morgen er der atter en dag.

Karl Hedemann.

Året, der svandt

Vinterskolen 1950—51 begyndte med åbningsmøde 3. novbr. Pastor Barfod Petersen, Sdr. Næraa, talte om kunsten at leve med de ærlige ord, trofasthed, flid og kærlighed. Hedeman: Kundskaber er ikke nok, virkeligheden kræver mer: sandhed og ærlighed.

Af nye lærerkræfter var Olav Nielsen, Aksel Andersen og frk. Helga Jørgensen. — Vinteren igennem holdtes ungdomsmøder, hvor skolens lærere hver 14. dag skiftedes til at fortælle og læse op. Ind imellem kom også folkedansaftener.

17. novbr. Hedemann fortalte træk af jødefolkets historie.

21. novbr. Forældremøde, hvor eleverne var med. Taler var pastor Rørdam Clausen, Odense. — 1. decbr. Olav Nielsen fortalte om Niels Bukh og hans gymnastik. — 15. decbr. fortalte A. Andersen om storpolitik. Desuden var der flere onsdags- og søndagsaftener, hvor eleverne underholdt. I vinter var vi så heldige at have en hurtigtegner og tryllekunstner blandt eleverne, Preben Frederiksen. Han gjorde virkelig sine sager godt, og det vakte stort bifald. I det hele taget forløb vinteren med et meget godt samvirke, hvor lærere, lærerinder og elever fik lov til skiftevis at optræde. Den sædvanlige elevfest før jul og den store julefest forløb på bedste måde.

De forskellige spadsereture gennem skoven om søndagene blev gennemført med stor tilslutning og godt humør trods de ømme fødder til sidst. Som en usædvanlig oplevelse tog vi besøget ved boretårnet i Pederstrup, hvor amerikanerne borede efter olie. Vi fik et levende indtryk af, at det var amerikansk arbejde. — Den 21. febr. 1951 blev

Vinterholdet 1950—51

Odense-turen foretaget. Glasværk, papirfabrik, Aktiebageriet, Fyns Tidende, Svømmehallen og til slut teatret blev besøgt. Som sædvanlig under levende interesse, selv om programmet ligger stramt, og dagen er drøj.

4. marts opførtes vinterens komedier: »Charles' tante og Charlottes onkel« og »Marens kyllinger«. Efterskolen var pyntet i brogede farver og med hurtigtegnerens fikse figurer. Efter kaffebordet gik dansen lystigt i salen.

10. marts var forældrene indbudt til gymnastikopvisning og folkedans. Som ekstra nummer blev komedierne atter opført. — 16. marts var der ungdomsmøde, hvor skolens samtlige lærerkræfter læste »Eventyr på fodrejsen«. De optrædende var maskeret efter alle kunstens regler.

18. marts var vi, d. v. s. alle de boende, på biltur over De fynske alper, og Else Greves forældre gav kaffe til hele selskabet. Det er nogen af vore bedste oplevelser, når vi får lov at gæste hjemmene. Desværre blev turen lidt fugtig til sidst, idet regnen strømede ned, mens vi kørte over Falsled og Brahetrolleborg. Men en tur, vi ikke glemmer. På grund af den tidlige påske kom afslutningsdagen alle-

Lærerpersonalet vinteren 1950—51

rede den 21. marts. Ikke mindre end tre af skolens lærerkræfter rejste også, idet Kirsten Dalsgård skulle hjem og være landmand, før hun skulle giftes. Lærer Andersen havde fået »embede« i Egebjerg friskole. Ligeledes rejste Kirsten Vestergård, som har været vor gode medhjælp i fem år. I den tid har hun formået at leve sig ind i forholdene og gået op i arbejdet, som var det hendes eget, på en måde som kun få andre, uden at andre vel lagde mærke til det eller forstod, hvor meget hun gjorde for skolens skyld.

Og så kom den lange og kolde april måned, før sommeren, der også kan betegnes som den koldeste, vådeste og længste sommer, vi har oplevet på Ringe efterskole.

April er den måned, hvor vi venter, sommeren bliver til. Men når det så slår ganske fejl som i år, er skuffelsen dobbelt hård.

Den 4. maj kom sommerpigerne, 23 ialt. I år var sydslesvigerne med lige fra den første dag, ja, to kom allerede

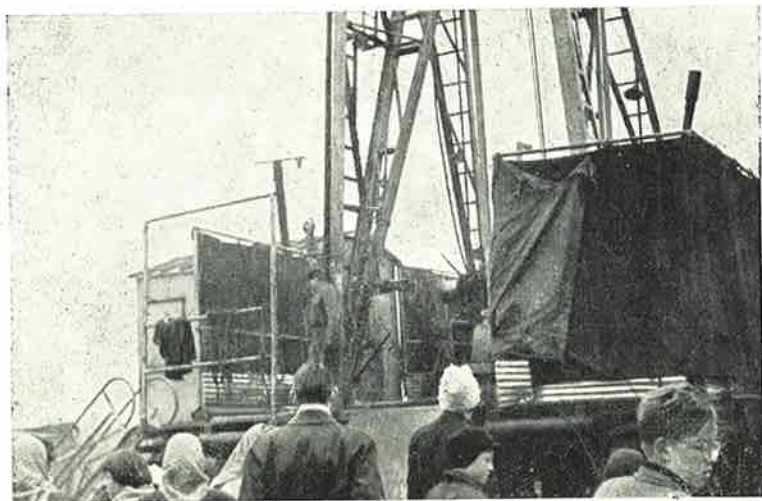
Fra spisesalen.

den 2. maj, så arbejdet kunne begynde »for fuld kraft« lige fra begyndelsen. Søndagen efter — den 6. maj, var her åbningsmøde; ved den lejlighed talte Hedemann og formanden for de danske ungdomsforeninger, Jens Marius Jensen fra Århus.

På grundlovsdagen var der cykletur til Nyborg strand, det var en af de få fine sommersolskinsdage, vi fik, og pigerne nød at blive dukket i Storebælt.

Dagen efter var vi i flok og følge med friskolebørnene til dyrskue.

Vi håbede på, at vejret var i det stabile hjørne, for nu stod elevmødet for døren. Om lørdagen forberedte vi festen både ude og inde, pigerne arbejdede godt både med rengøring og pyntning, og om søndagen var alt parat til at modtage de mange tidligere elever. Vejret var tørt, men det lovede ikke særlig godt. Ved eftermiddagsmødet bød Hedemann velkommen, og derefter talte højskolelærer Nørgård, Ryslinge; han talte ud fra visen om Villemand. Efter foredraget havde elevforeningen generalforsamling.

Amerikanerne borer efter olie ved Pederstrup.

Hen på eftermiddagen begyndte regnen, og vi var noget betænkelige ved friluftskomedien, men da det var umuligt at være i salen, blev det bestemt, at stykket skulle gennemføres i Rubjerglund. Vi spillede Carsten Hauchs: »Søstrene på Kinnekullen«, og det var i grunden godt gjort af publikum, at de sad i silende regn i de 25 år, stykket strakte sig over, men de fleste holdt ud. Bagefter var der lejlighed til at få varmen igen ved dansen i gymnastiksalen.

Den 20. juni var der Lombjergefest, og jeg tror, at pigerne vil give mig ret i, at det var en strålende dag, festlig lige fra morgenstunden, da vi sammen med mange andre gymnaster marcherede fra byen ud til festpladsen i Lombjerge, hvor dagen indledtes med en morgensang. Det var herligt at sidde på den kønne plads og se de mange hold gymnaster, og spændende var det jo også, da vi skulle til at vise, hvad vi kunne.

Sct. Hans aften var vi på en dejlig aftencykletur til Egeskov have — og hjem ad smalle skov- og markstier.

Sommerholdet 1951

Den første søndag i juli var på heldagstur til Falsled strand. På vejen derned holdt vi frokosthvil i Hedemanns plantage. Der var unægteligt koldt ved stranden, så da de modigste havde været i vandet, cyklede vi ind og fandt en lun grøftekant, hvor vi spiste resten af vor medbragte mad, og der var så rart, så vi blev siddende og sang den ene sang efter den anden. På den tur var det, at Lisbeth sluttede af med en vældig koldbøtte ned af Søvej.

I midten af juli var der to dages cykletur til Fynshoved; den fortæller Ida Møller nærmere om her i bogen. Efter sommerferien var vi på udflugt til Odense; det var en varm dag, og vi fik på grund af varmen et meget stærkt indtryk af, hvor strengt det må være at arbejde på et glasværk; det var umenneskeligt og uhyggeligt at se. Vi så også Aktiebageriet og Fyns Tidende, og en flok var i Svømmehallen. Om aftenen var vi i teater, hvor vi så »En dejlig dag«.

Den 20. september var her efterårsmøde. Pastor Clemens Sørensen talte fængslende om raceproblemer i USA.

Frk. la Cour.

Efter kaffen fortalte han oplevelser fra de år, han virkede som præst for den danske menighed i Vancouver.

Lørdag den 22. september holdt vi »fætterbal«. Nogle af pigerne opførte Hostrups »Den tredie«, andre dansede

Fra Fyns Hoved

På cykletur.

sømands- og Amagerdans, og resten underholdt med andre små optrin, ind imellem dansede vi.

Den sidste søndag med pigerne benyttede vi til en dejlig cykletur i strålende efterårsvejr. Og så var de fem må-

Fra skolestuen.

En svømmetime.

neder næsten gået; det gik, som det næsten altid går på en skole, dage fløj afsted, og tilsidst kneb det at blive færdig. Den 28. september var afslutningsdag med udstilling og gymnastikopvisning. Så skulle der siges farvel, og selv om det var dejligt at rejse hjem, var det lidt svært at skilles.

Det var lidt om sommerens begivenheder; men når jeg sidder og skriver, dukker det ene minde efter det andet op, det er ikke de store dage, men små glimt fra det daglige liv på skolen. Jeg tænker på de lystige toner fra Gerda Duysens mundharpe, jeg tænker på lagkage med peberrodssovs, og jeg tænker på festlige middage i skolekøkkenet, ja, på mange andre små ting, som hjalp med til at give gode minder til os, der sammen oplevede sommeren 1951 på Ringe efterskole. Jeg vil gerne her igennem sende jer piger min bedste hilsen med ønsket om en god jul og et godt nytår.

Georgia la Cour Pedersen.

Glimt fra en tur i Norge

Da jeg altid har haft en stor lyst til at komme en tur til Norge, satte jeg i foråret 1950 en annonce i et norsk blad og fik også plads hos en familie i Oslo.

Min veninde Anny og jeg rejste i maj, medens bøgeskoven stod i sit fagreste skrud; vejret var stille og klart, så vi havde en uforglemmelig sejltur derop.

Det var med stor spænding, at vi gik i land med norsk jord under vore fødder. Mit første indtryk af Norge var nedslående, her så vi ingen slanke, lyse bøgetræer, kun store, grove grantræer med de stejle fjælde i baggrunden, en helt anden natur end den, vi lige havde set.

Vi blev godt modtaget, og da det var flinke folk, vi kom i huset hos, følte vi os hurtigt hjemme både i sprog og omgivelser. Vore husfolk var interesserede i, at vi fik så meget af deres land at se som muligt, vi følte os derfor hurtigt hjemme i Oslo, som er en lille by i forhold til vor hovedstad. Hvad forretninger og bygninger angår er den også meget lidt præsentabel. Jeg har hørt mange nordmænd, som har været i København, og har været helt betaget af byens flotte forretninger, for dem er København et helt lille New York.

Min første store oplevelse havde jeg på Norges frihedsdag, den 17. maj. Da fik en dansker rigtig lejlighed til at se, hvordan nordmændene forstår at feste; indvendig skammer jeg mig på Danmarks vegne; hvor gør vi lidt ud af vor 5. maj. Dette år var 17. maj en dobbelt fest, da Oslo fejrede 900 års jubilæum den sommer, og Oslos store, skønne rådhus samtidig blev indviet.

Min veninde og jeg tog med bussen ind til byen tidligt om morgenen, vejret var fint med strålende solskin, og

hvilket henrivende syn mødte os. I alle gader og stræder vajede de norske flag, børn og unge kom jublende i små klynger med flag i hånden og iført deres smukke nationaldragter. Her var alle med, både små og store, alt var lukket, folk tænkte kun på at feste.

Først var der et stort optog gennem byen af alle skolebørnene klædt i nationaldragter og med hver sit skoleorkester i spidsen, et pragtfuldt syn. Fra de forskellige ungdomslaug kom dernæst deltagere, mange var ridende på smukt pyntede heste, og til sidst i optoget kom kongens bil. Kong Håkon smilede og vinkede til den mægtige menneskemængde, som råbte hurra og hyldede ham. Kong Håkon er meget afholdt af sit folk; men det er mangan en nordmands skuffelse, at han ikke efter så mange års ophold i Norge kan tale bedre norsk, han taler faktisk lige så dansk som os andre. Senere på dagen var der rustog gennem byen. Alle de unge studenter og studiner, som nu havde fået huen efter meget slid, slog sig for alvor løs på denne store dag. Mange var klædt ud, og de kørte rundt i biler, som var dekoreret med forskellige slogan og sjove ansigter.

Andre steder i byen var der sangkor, der underholdt med nogle af deres smukkeste fædrelandssange. Musik og sang overalt, aldrig har jeg oplevet så stærkt et sammenhold som på denne dag, alle var med, alle var glade, selv en dansker blev helt revet med i strømmen, jo, nordmændene forstår virkelig at feste. De holder også deres nationale traditioner meget mere i hævd end vi andre.

Selv de små på 3—4 år véd, at 17. maj, da skal flaget og nationaldragten frem.

Ligeså under sidste krig så vi, hvor djærvt et folk nordmændene er, tyskernes tortur og undertrykkelse formåede ikke at knække dem. Folk måtte flygte fra gårde og huse, tyskerne brændte dem af, men så arbejdede de videre med deres undergrundsbevægelse på et nyt sted.

Nordmændene har heller ikke glemt vi danske, som

sendte mange levnedsmiddelpakker op til dem; mange nordmænd har fortalt mig, hvor de ligefrem kunne lænnes efter at rejse til Danmark for at takke nogle af de mennesker, som boede der. Derimod var de ikke venligt stillede overfor deres nabo Sverige, som de syntes havde båret sig lusket ad. Først sendt dem gavepakker, dernæst ville de have betaling for dem, nej, den slags går nordmændenes ære for nær. Svenske turister møder heller ikke den gæstfrihed og venlighed i Norge, som vi danskere gør.

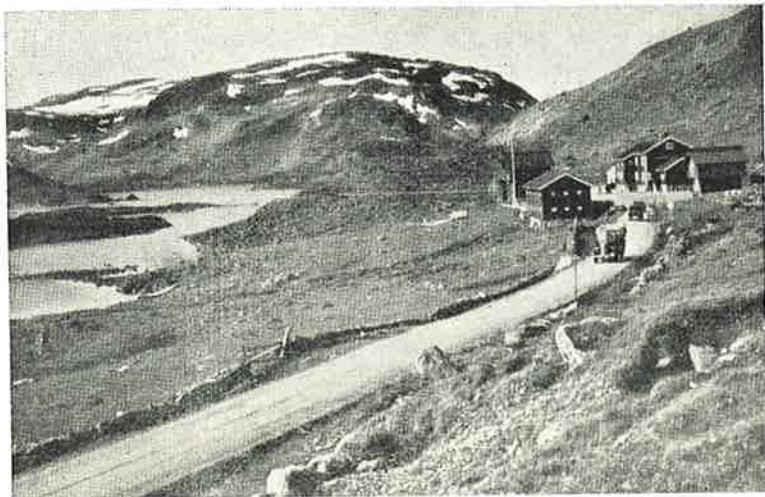
Nå, jeg kom bort fra festen, den danske isrevy, som havde stor succes herhjemme for et par år siden, havde slået sine teltpæle op i Oslo netop i disse dage, så vi benyttede lejligheden til at høre og se landsmænd ved at aflægge revyen et besøg. Det var flot, hvad disse skøjtølberere præsterede, så vi var stolte over, at de var danske, og også kunne give deres bidrag til at gøre 17. maj-dagen festlig. Om aftenen var det på rådhuspladsen, det foregik. Som nævnt blev det mægtige rådhus, som har været under opførelse i over 10 år, indviet den dag.

Rådhuset ligger smukt med facaden ud mod Oslofjorden som et vartegn for Oslo og byder alle de velkommen, som ad vandvejen kommer til Oslo.

10 store fakler blussede foran rådhuset, medens forskellige høje herrer holdt tale, og ind imellem sang den tusindtallige skare fædrelandssange.

Så spillede musikken op, og asfaltballet var åbnet. Efterhånden som mørket faldt på, blev det skønnere og skønnere med faklerne, der spejlede sig i vandet, og de tusinde af andre lys, som oplyste hele byen.

Er der noget, som nordmændene ikke er fattige på, så er det lys, overalt er der masser af lys, da de har det billigt fra deres vandkraftstationer. Klokkeren 12 sluttede dansen, og raketter i alle regnbuens farver for henover himlen, medens sole og andet fyrværkeri spruttede og lyste. Det var det mest storslåede fyrværkeri, jeg har set. Da jeg den aften gik i seng en stor oplevelse rigere,

Haukeliseter, Telemark.

tænkte jeg: Var det bare hjemme i Danmark, at vi sådan forstod at feste, bare en dag om året, hvor vi alle spændte fra og stod sammen om den nationale fest.

Senere på sommeren kom ferien, hvor jeg tilbragte de første dage på Sørlandet. Mine husfolk og jeg sejlede til Kristianssand og boede i sommerhus i Ny Hellesund. Hvilket ejendommeligt landskab for en dansker, kun sten og vand, en barsk natur med storm og saltvandssprøjt. Ville vi nogen steder, måtte vi ro, da vandet omtrent gik ind til vor gangdør. Da jeg aldrig har haft en åre i hånden før, plaskede jeg temmelig kraftigt med årene første gang, jeg blev sendt i butikken efter varer, til stor morskab for vore naboer, som næsten færdes sikrest på vandet.

Turen tilbage til Oslo valgte jeg at køre på cykle, og det blev en uforglemmelig tur. Op ad Setesdalens stenede veje oplevede jeg den storslåede stilhed, som vi ofte kan længes efter i Danmark, når vi farer af sted på vore befærdede veje, og bilerne suser vildt forbi. Her kørte jeg i fred og ro og fik tid til at se og høre alt i naturen.

Kun den ene vej går gennem dalen og bryder stilheden i dette yndefulde landskab, hvor befolkningen lever et liv, som vi andre næsten kan misunde dem, når vi trænger til ro og fred. De går så roligt ved deres arbejde, og ingen fabriksfløjter, ingen togs rumlen bryder idyllen. Langs vejen ligger hytte ved hytte malet i friske farver. Der hører ikke meget jord til hvert brug, men det, der er, er meget frugtbart. Her i dalen er der varmt som i et drivhus, idet her sjældent er blæst, og Fjældene, som rejser sig stolt til begge sider, opsuger solvarmen.

Pludselig hører jeg en kraftig buldren og brusen, ser mig om og opdager ikke langt fra vejen en foss, som falder flere hundrede meter ned. Den skummer hvidt, og jeg tænker: Hvilke naturkræfter her, som ikke bliver udnyttet. Videre går min fart, stilheden afbrydes kun af køers bjældeklang. Høbjærgningen er i fuld gang, mange går i deres farverige nationaldragter, og jeg sveder helt ved synet af den varme påklædning i den stegende sol.

Medens jeg slukker min tørst af en kildes klare vand, kommer en lille morlil hen til mig og spørger, hvor jeg kommer fra. Jeg mente selv, at jeg var helt god til at forstå det norske sprog, men her måtte jeg anstrenge mig for at forstå hende. Hvilken forskel på dette og så Oslo-sproget.

Fortæller hende, at jeg er fra Danmark, hun ser undrende på mig og spørger: »Hvor er Danmark?«

Jeg må tilstå, at jeg både blev forbavset og ærgerlig over, at her gik mennesker, som ikke kendte noget til vort lille, frodige Danmark. Men hendes verden var også meget lille, hun havde aldrig set et tog, aldrig været i deres hovedstad, men fortælle om gammel tid og om alt det skønne, som Setesdal var omgivet af, det kunne og ville hun.

Overalt mødte jeg stor forståelse og venlighed, nordmændene er meget stolte af deres land og vil gerne fortælle og vise een omkring.

Da jeg nåede Hauglirend, havde jeg den evige sne på begge sider, hvor underligt at køre i soldragt og så have sneen blinkende ved min side. Her ligger der meget sne i dalen til maj-juni måned, og allerede i oktober falder sneen igen. Det er klart, at folk her lever et sparsomt liv og stiller ikke store fordringer, men alle så de glade og veltilfredse ud; de er ikke som andre, der jager af sted og skal nå så meget som muligt. Mit helhedsindtryk af det norske folks indstilling er: »Hvad vi ikke når i dag, det når vi i morgen«.

Omsider var jeg nået dalen i det frodige Telemark; Telemarken er det mest yndede sted for kunstmalere, som prøver at fastholde den naturskønhed, som findes her. Jeg tog med en af bådene fra dalen en tidlig morgen. Solen strålede, vandet var stille, og der lå gårdbrug ved gårdbrug langs bredderne, og fjældet rejste sig majestætisk som baggrund, det var en så skøn morgen, at jeg ikke magter at beskrive det.

Vi passerede nu på vor sejlads gennem 15 sluser. Det er vældig interessant at se; men det tog en hel dag at nå ned til Skien.

Da jeg nåede Skien, var jeg også mæt og træt af alle de mange indtryk, så jeg tog toget til Oslo.

En tid senere tog jeg i bus sammen med 16 andre på en tur til det mere barske Vestland og så her de kendte fabriksanlæg ved Rjukan: Tungtvandsfabrikken og salpeterfremstillingen; men det vil føre for vidt her at komme ind på en beskrivelse af denne 6 dages tur. — Nordmændene har på mange områder meget til fælles med os og er på andre vidt forskellige.

Det er i alle tilfælde interessant og lærerigt at komme ud og se andre folk og skikke, og jeg var glad for mit ophold i Norge og håber med denne korte beskrivelse at have givet jer et lille indtryk af Norge.

Med ønsket om en glædelig jul sender jeg alle min bedste hilsen, særlig til årgang 1947—48. *Kirsten Larsen.*

Når man er ved at nå slutningen på et år, vil man uvilkaarlig se tilbage og tænke, hvad har vi nået i den tid, der er gået siden sidste nytår. Ja, mange mennesker har man truffet, og mange vanskeligheder, som man syntes uoverkommelige, er man trods alt alligevel kommet over, og måske bedre end man egentlig havde turdet håbe på. Man vil også tænke, har jeg nu gjort min pligt, og har jeg nået, hvad jeg ville. Det sidste tror jeg næppe, nogen har opfyldt. Det første kan være et stort tvivlspørgsmål, som man ikke selv kan besvare, nogen vil måske tænke, jo, men jeg har da gjort det så godt, jeg kunne; det er muligt, men man skal være meget forsigtig med at slå sig til ro med det. Der er ingen ting, man skal være mere kritisk overfor, end sit eget arbejde; man må altid tænke, kunne jeg nu ikke have gjort den eller den ting noget bedre; når man først dertil, at man er tilfreds med sig selv, står man faktisk stille. Nej, man må altid søge efter at gøre det bedre, søge oplysning og uddanne sig mere og mere, for det er nemlig sådan, at jo mere man lærer, desto mere opdager man, man ikke kan. Derfor må man dog aldrig give op og tænke, nej, det nytter ikke noget, jeg kan aldrig komme til bunds i det, for det nytter altid noget, da det gamle ord dog stadig gælder, at

viljen til at ville — giver evnen til at kunne.

En hilsen samt glædelig jul og godt nytår ønskes alle gamle elever.

Helga Jørgensen.

En Sverigestur!

I foråret kom min broder Ove en tur hjem fra Linkøbing i Sverige for at holde en lille ferie, og inden han rejste igen, spurgte han, om jeg ikke kunne tænke mig at komme en tur til Sverige i min sommerferie.

Jeg tog med stor glæde mod tilbudet, og senere fik jeg brev fra Ove, at jeg måtte bo og spise hos konditor Lampe. Jeg fik pas og billetter i orden, så alt var klar til rejsen. Den 21. juli begyndte min sommerferie, og kl. 3 om natten kørte jeg sammen med mine forældre til Nyborg, vi skulle med første færge over til Korsør. Det var et pragtfuldt vejr om morgenen, og det gav ekstra lyst til den lange rejse. Far og mor fortsatte til Stevns.

Jeg satte mig ind i toget og rullede af mod København. Vi kom ind på hovedbanegården kl. 8. Jeg fortsatte med S-toget til Frihavnen. Færgen fra Malmø var lige kommet ind, så vi måtte vente en halv time, inden vi kunne komme igennem tolden og ombord. Endelig blev der givet signal til afgang. Jeg stod oppe på dækket og så København forsvinde, og vi stævnede ud mod det fremmede; det var en dejlig tur over Øresund. Ved 9-tiden lagde færgen til i Malmø, og da jeg havde været igennem tolden og kom ud på gaden, tog jeg en taxa til banegården, men det tog, jeg skulle have været med, var lige afgået, så ventetiden var på en time.

Det næste tog ankom; jeg fik en god plads ved et vindue, men det var ikke meget, jeg så på turen op gennem Sverige. Landskabet varierer meget, men det er meget kønt. Da vi kom til Småland, så jeg et mærkeligt syn: Jorden var fyldt med store sten og klippeblokke, nogle steder havde man ryddet nogle marker, men de værste

Ved Bergsbaden.

steder havde man sået græs; der kunne ikke fødes mange dyr. Kl. 6,30 ankom toget til Linkøbing. Ove var på banegården og hente mig, vi kørte først lidt rundt i byen i hans bil, så jeg fik at se, hvor hr. Lampe boede, og hvor han arbejdede. Jeg blev sat af uden for hr. Lampes konditori, for Ove skulle på arbejde, han er tjener på Frimurer-hotellet. Jeg gik op og hilste på hr. Lampe, og han var meget gæstfri. Jeg blev vist til rette, hvor jeg skulle bo, men desværre fik jeg ikke hilst på fru Lampe, som lige var rejst til Danmark. Jeg gik hen på Frimurer-hotellet til Ove; der fik jeg først noget at spise. I restaurationen var der koncert af to danske musikere, Skouv og Johsef Tworek, en broder til Wandy Tworek, dem var jeg meget sammen med. Udenfor var der en stor terrasse, hvor der var dans onsdag, lørdag og søndag aften, men jeg var ikke oplagt til at danse, jeg foretrak at gå om på mit værelse og komme til ro oven på den lange rejse.

Mandag morgen kom Ove og vækkede mig. Vi gik ned på Lampes kafe, bagefter kørte vi ud til en badestrand, der

hedder Bergsbaden, og fik os en dukkert. Vi måtte tidligt hjem, for Ove skulle begynde på hotellet kl. 11. Jeg fik lov til at låne bilen så meget jeg ville, men det kneb med venstrekørselen til at begynde med, men det kom hurtigt.

I Linkøbing er der mange danskere. Jeg kom meget sammen med en dansker, der hed Erik. Om aftenen kørte vi en tur i bilen, vi kørte rundt om en stor sø, der hedder Rohcen, turen blev på 100 km.

Tirsdag havde Ove fri, han skulle køre en tur for hovmesteren på hotellet, og jeg fik lov til at komme med. Vi kørte først til Montala; vi var rundt og se på byen, og vi så en kanal, som hedder Montalas Drøm. Der er 12 sluseporte, og vi så et skib, der blev sluset op gennem kanalen. Fra Montala kørte vi til Vadstina, hvor vi spiste til middag. Fra Vadstina kørte vi langs den store sø Vællrin til Tranefors og til Mjølby, hvor vi fandt en lille restauration, hvor vi fik kaffe, — derfra kørte vi til Linkøbing.

Onsdag formiddag kørte jeg for nogle danske til Montala. Om aftenen var Erik og jeg kørende ud i folkets park. Der var forlystelser af enhver art: teater, telte med radiobiler, der var dansesale, gammeldags og moderne dans. Vi købte hver 5 dansebilletter a 10 øre pr. stk. — hver gang vi så går op og danser, skal vi aflevere en billet. Derude havde vi en dejlig aften. Torsdag aften havde Ove fri. Vi var ude at se motorløb, det var meget spændende at se, der var kun to, der væltede i løbene, men de kom ikke noget videre til.

Om fredagen havde Ove fri hele dagen; vi skulle ud at køre, og musikerne fra Frimurer-hotellet, Skouv og Johsef Tworek var med. Vi kørte ud til en badestrand, der hedder St. Anna. Vi havde selv kaffen med, og den nød vi rigtigt i det grønne. Bagefter fik vi os en rigtig dukkert, hvorefter vi kørte hjem, men vi havde en dejlig tur. Johsef Tworek spurgte mig, om jeg ikke kendte hans broder, Wandy Tworek, og da jeg fortalte, at jeg skulle høre Wandy Tworek på Ringe hotel søndag aften, skulle jeg naturligvis have en hilsen med, som jeg også overbragte.

Lørdag formiddag kørte Ove og jeg til Beftrup, ca. 30 km uden for Linkøbing, der har hr. Lampe en gård. Der var orden alle steder og nye redskaber, det ser man ellers ikke på mange svenske bøndergårde. Lampes gård var på ca. 40 tdr. land. agerjord og 100 tdr. land skov. Der har de også kvaler med de store sten i markerne. Der er en meget fin jagt oppe i skovene, og jeg blev inviteret på elgjagt i efteråret, men da rejsen er meget dyr, måtte jeg slå det ud af hovedet. Vi måtte af sted til Linkøbing, Ove skulle begynde på hotellet kl. 16.. Jeg gik en tur ud i byen for at hilse af med venner og en tur på banegården for at se, hvad tid toget skulle afgå til Malmø. Jeg skulle fra Linkøbing kl. 1 om natten.

Jeg gik op til Lampe og spiste til aften. Om aftenen var jeg hos hr. Lampe, der var alsang og koncert i kafeen, men det kunne vi høre op i Lampes lejlighed. Ved 12-tiden tog jeg om til Ove for at sige farvel; desværre havde Ove ikke tid til at gå med på banegården. Kl. 1 rullede toget fra Linkøbing, men det var ikke til at forstå, at jeg havde været 7 dejlige dage i Linkøbing, tiden var gået så hurtigt. Toget var meget overfyldt, det var næsten ikke til at få en siddeplads. Kl. 7 om morgenen ankom toget til Malmø, jeg kom godt igennem tolden, og vi stak til søs. Ved 10-tiden lagde færgen til i København. Der måtte vi igennem tolden igen, men jeg fik alle mine gode sager med mig. Jeg tog en taxa ind til hovedbanegården, men toget var meget forsinket, og vi var først i Korsør kl. 12. Så gik rejsen ellers hurtigt til Ringe, uden ventetid i Nyborg. Jeg var i Ringe ved 2-tiden, hvor far kom og hentede mig.

Det havde været en dejlig tur, som jeg gerne vil gøre om en anden gang. Jeg kunne også godt tænke mig at komme til Sverige og tjene, jeg synes, at svenskerne er meget flinke og gæstfri folk, i alt fald overfor os danskere.

Jeg vil slutte denne lille beretning med en hilsen til alle gamle elever samt lærerpersonale fra vinteren 1948-49 og ønske jer alle en rigtig glædelig jul samt et godt nytår.

Jens Søgård Nielsen.

Digt og virkelighed

Mange gange hører vi sagt de ord: »Hvor er folk forskellige«. Denne forskel kan være værdifuld, men den kan også betyde noget modsat. Der er eet punkt, hvor mennesker ikke er forskellige, hvor de er ganske ens. Det er i deres tanker og drømme om, hvordan fremtiden skal være. Der er ikke een af os, uden at vi har en forestilling om, hvordan tingene skal forme sig i morgen eller om et år eller længere frem endnu. Vi har alle en bestemt mening — eller har i hvert fald haft det i de unge år — om, hvordan vi gerne vil have tilværelsen indrettet engang, en drøm om en fremtid, skøn og lys, og uden de bekymringer, vi har i øjeblikket.

Men ingen af os véd, om vi skal nå den fremtid, og lige så lidt aner vi noget om, hvordan den vil forme sig.

Efterhånden som livet leves, opdager vi, at de bekymringer og besværligheder, som vi i drømme så os selv befriet for, stadig følger, ja, at de endog har nederlag og sorg med sig. Og vi ser os om blandt mennesker, jo, de har engang drømt de samme lyse drømme, men de har også modgang, sorg og savn. Sorgen er streng og tung at bære, vi ønsker, at vi kunne lindre den, at vi kunne sprede lys og solskin, liv og glæde i de sorgfyldte sind.

Den svenske forfatter, Sven Erik Salje, lader i sin bog »Vingslag i natten« bogens hovedperson forme nogle ord om det og prøve dem i virkeligheden, nemlig disse: »Ninni skal være lykkelig«. Hovedpersonens navn er Gerald.

I begyndelsen af bogen møder vi ham og broderen Jørgen, som to små purke uden for det lille hus på bakkeskråningen, hvor gamle Ane, deres plejemor, har boet. Drengenes far er død, og moderen er blevet sindssyg, der-

for har gamle Ane haft dem i pleje, men nu er hun død og skal begravnes. Gerald og Jørgen vil plukke pinseliljer i Anes have til hendes kiste, men da de kommer derud er pinseliljerne borte. Andre har taget dem. Det er et frygteligt slag for de to drenge. Det var synd for Ane, at hun ikke kunne få de pinseliljer med sig i graven. Drengene holdt så meget af Ane. Hun havde taget dem ved hånden og vist dem fugle i skoven, dyr på marken og fisk i elven.

Brødrne får hver sit opholdssted på sognets regning. De må gøre, som der bliver forlangt. De bliver jo bekostet af andre, så det nytter ikke at gøre vrøvl. De må tit høre smådeviser, men de bider tænderne sammen og tænker, engang skal det blive anderledes.

Jørgen bliver købmand, Gerald landmand. Jørgen kommer ud at sejle, men skriver til Gerald og kommer nu og da på besøg og fortæller om den fremmede verden, han har mødt, ja, han er selv en fremmed nu. Gerald føler sig ensom. Han bliver hård, fordi han selv må klare ting og tanker alene. Ord og domme er hårde. Meningerne støder sammen, når han en enkelt gang taler ud, og ordene falder hårdt fra Gerald's læber.

Så møder Gerald Ninni, præstens datter. De var skolekammerater, nu halvvoxne. De ses af og til, da de er naboer. Ninni har et kors på. Gerald siger: »Hvorfor går du og pynter dig med et kors, véd du ikke, det er lidelsens symbol og derfor ikke noget at gå og pynte sig med? Hun bliver vred, men synes alligevel han har ret. Hun løber ud ad vejen, standser pludselig, river kæden med korset af og kaster det langt ind over marken. Gerald bliver yderligere ensom. Har han mistet hende, Nej. Han har handlet rigtigt ved at sige hende sandheden, lyder den end hård. Der kan være tider, hvor det kan være nødvendigt at handle sådan. De mødes ofte, trods præstens modvilje. Ninni sendes bort af sine forældre for ikke at træffe Gerald, der ikke er god nok til deres eneste barn.

En dag kommer et telegram til Gerald, at hans broder

Jørgen er druknet. Et nyt slag, det tungeste, der endnu har ramt Gerald. Men hans første tanke er ikke medlidenhed med sig selv, men spørgsmålet, hvordan vil Jørgens kæreste kunne bære det. Gerald véd, han selv skal igennem det. Det skal engang blive anderledes.

Ninni skriver til ham og opsøger ham, når hun er hjemme på besøg. Gerald sårer hende og synes, hun er skyld i, at præstens viser ham modvilje og kulde og spreder udtalelser om ham, der kan skade ham. Hun græder. Gerald forlanger, hun skal gå, så hun ikke oftere skal græde over ham. Jeg håber, jeg skal det, svarer hun. Og hun kom igen. Hun kom, når han var længst nede, mest fortvivlet. Hun kom, da han forså sig mod sognets ejendom og førtes til fængselet. Hun ventede på ham ved alléen, da han kom ud fra fængselet. Da indså han, at hun var hans hjælper, og da formede han ordene »Ninni skal være lykkelig.

Gennem sit livs hændelser, — og det var ingenlunde de lyse drømme, der altid var blevet virkelighed, — modnedes Gerald til trods alt at kunne sige »Ninni skal være lykkelig«. Det er en enkelt ting fra bogen, jeg har taget frem, der kunne nævnes meget andet. Ja, ja, vil mange måske protestere, men det er jo kun digt, »forbandet digt«, siger Per Gynt, det er det, men læs det alligevel, for det er mere end digt, det er også virkelighed.

Kirsten Vestergård.

*En glædelig jul og et godt nytår
ønskes alle gamle elever!*

*Karl Hedemann,
Knud, Bent, Holger og Karen Margrethe.*

Hvad haster vi efter?

Det spørgsmål stiller man ofte sig selv, hvis man pludselig standser op og med eet bliver klar over, hvor komisk een selv og det hele virker i det hæsblæsende tempo, der er på. Nogle gange har jeg haft lejlighed til at betragte menneskemængden foran banegården i Odense; ikke fordi odenseanerne er mere fortravlede end nogle af vi andre, som vist ikke giver dem noget efter, hvad tempo angår. Man ser en masse mennesker fare imellem hinanden med en fart og et udtryk i ansigtet, som gjaldt det livet.

Nogle løber for at nå bussen, andre sporvognen, og atter andre kommer i sidste øjeblik til toget. Det er jo ikke noget sjældent billede at se en ung far i skarpt trav mod banegården med få mellemrum stirrende på viserne i uret over indgangen, hatten trykket godt ned i panden, for at den ikke skal tabes i løbet. Det mindste familiemedlem har han på armen, i den anden hånd en stor kuffert, som han baner vej for sin familie med. Bagefter kommer den lille frue, der i nervøse trip iler afsted, halende det ældste af børnene efter sig; denne er ved at få armen strakt af led, benene går som trommestikker; men det er bagateller — toget må nås.

Har man selv lidt god tid, når man rejser med DSB, kan man sommetider more sig ved at betragte andre rejsende, andre igen har vel også deres fornøjelse på vor bekostning, men sådan er det jo nu, og det er vel ret uskyldigt?

Går rejsen fra Fyn til Sjælland, skal jeg også love for, at der før afsejlingen, og før man når Korsør, er gang i galocherne.

Allerede et kvarter inden toget når Nyborg havn, spores en vis uro over de rejsende. Folk begynder at samle

overtøj, kufferter og paraplyer sammen, ganske vist camoufleret med en ligegyldig mine, trods det, vedkommende inderst inde kun har tanke for at komme først ud af lemmen, da er chancerne nemlig størst for at få en siddeplads om bord. Man maser mod dørene, og så snart toget sagtner farten, springer dørene op — huj, hvor det går, man springer af sted mere eller mindre graciøst; ældre ellers ærværdige herrer bryder alle værdighedens love og galopperer af sted efter de andre, kokrøde i hovederne, men dog med et mål bevidst: et bord i hjørnet af restauranten på færgen, en pilsner foran sig og udsigt over vandet.

Op ad trapperne maser man; ser sit snit til at slippe et halvt frakkeærme forbi »sidemaseren«, idet han et øjeblik har opmærksomheden henledt på noget andet. Man går på tværs af alle høflighedens regler.

Knap nok er man kommet om bord og har sejlet en halv times tid, før der igen mases mod landgangssiden. Det ville jo være rart, om man også kunne få en siddeplads i toget over Sjælland, så derfor ofres gerne den ny-erhvervede om bord.

Ak, ja! Men i hjemmene er det just heller ikke sneglefart, den almindelige husmoder bevæger sig med til den daglige gerning. Hun går eller småløber hele dagen igennem. Der er så meget, der skal nås inden aften. Hjemmet og børnene skulle jo da helst holdes pæne; men hvor det dog kræver meget og mange skridt for den travle, lille husmor.

Engang imellem får børnene også et *lidt* for rapt svar, men hvad — det må de tage med, når mor har travlt.

Det kan jo godt være, at lille Anna bliver lidt skuffet, når mor erklærer, at der altså ikke bliver tid til den historie, som egentlig var lovet, men jo umuligt kan gå i første række, når Peters strømper, farsen til i morgen og rationeringsmærkerne til købmanden venter.

Og vi selv? Har vi ikke lige så travlt? Der er så me-

get, der skal læres og ses i de unge år, så vi sommetider glemmer at se det allervigtigste.

Vi irriteres, når de ældre ikke rigtig forstår, at vi ikke har særlig god tid til at læse den eller den bog, gå til det møde eller noget andet, som vil stjæle af vor kostbare tid.

Når man har nok at gøre, er tiden jo altid kort, og det er godt, vi alle har noget at være optaget af; men det må ikke sluge os helt, så vi glemmer at være os selv.

Vi har alle mulighed for at få noget godt ud af hver dag, selv om det sommetider synes vanskeligt.

Det er jo ikke bare den dag, »tipperen« har en tolv, han har lov at være glad.

Jeg er sikker på, at sportsmanden på holdet nyder en større og i hvert fald sundere glæde i kampen ved at være med, at føle, hvordan han behersker sit legeme og sine bevægelser, og enten han er på holdet, der taber eller vinder, er sportens glæde for ham lige stor, selvom et nederlag selvfølgelig har indflydelse på ham.

Hvad mener I om en aften, hvor man får en god samtale med en kammerat? Det vil mange kalde tidsspilde, mest vi kvinder vistnok — tænk dog på alle de hulsømme, vi kunne have syet i den tid.

Men det er ikke tidsspilde; selvom vi ikke skal hænge vore tanker til beskuelse for alle og enhver, er det dog sundt og udviklende at få dem luftet, anerkendt eller kritiseret.

Måske skulle vi også give os lidt mere tid til at tale med de gamle mennesker, der står os nær. En søndag eftermiddag i deres stille stuer gør ikke vort liv kortere eller fattigere. Lad være at sidde og tænke på alt det andet, søndagen ellers skulle have været brugt til; nyd derimod freden, som vi alle trænger til, nyd glæden, der strømmer fra de gamles øjne ved din nærværelse; da vil du føle, at det er dig, der har den største glæde.

Det er heller ikke mange unge forældre, der har tid til at være andet end forsørgere for deres børn — og

somme knap det — børnene, der jo af naturen er så taknemmelige at være noget for. Hvordan kan en mor dog foretrække at bone gulvet to gange om ugen, hvis een gang kan gøre det, og hun derved får tid til at lege med børnene, det, hun inderst inde helst vil — forhåbentlig — men som hendes rengøringssamvittighed har afskåret hende fra.

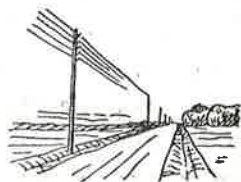
Hvem af os har egentlig nydt sommeren, vi lige har taget afsked med? Ikke ved at ligge halvt bevidstløse i bagende sol i fritiden — når der ellers var sol — men ved at nyde livet blandt andre unge, nyde synet af blomsterne langs vejkanten, når vi kørte til vandet; ja, i det hele taget alt det, Danmark og sommeren har at byde på, og som dog heldigvis er der, enten vi gider se det eller ej.

Skal vi virkelig være individer i den store menneskemasse, som kun jager af sted gennem livet uden at se det, der er uden om den, men som kun synes at skimte døden forude, som den milepæl, der forlanger, at det og det skal nås, inden den passerer?

Nej, sådan kan og må vi ikke misbruge livet, der er os givet. Vi må se at få det bedste ud af hver dag; for er det sandt det gamle ord, der siger: Hver dag har nok i sin plage, så er det dog ti fold mere sandt, at hver dag har sin glæde, som vi kunne finde, hvis vi gav os tid dertil.

En rigtig glædelig jul sender jeg alle elever og gode venner, jeg lærte at kende, den for mig dejlige og uforglemmelige tid i Ringe. Tak for den!

Kirsten Edel Dalsgård.

Ærens mark

De år, vi nu gennemlever efter den sidste forfærdelige krig, er i mange henseender en angstens og tvivlens tid. — Angst for, hvad fremtiden vil bringe af nye krige, nye djævelske opfindelser til fordærv og ødelæggelse af menneskeheden, og tvivl på en fremtid for os selv både som menneske og som borger i et velordnet samfund, hvor der er tryghed for hjem og familie, og hvor der er plads for dygtighed og initiativ.

Efter den første verdenskrig kom en mængde bøger og film, hvori krigens hæslighed på den mest realistiske måde blev afsløret af folk, der på nærmeste hold havde erfaret, hvad krig betyder i vore dage. Det er et helvede på jorden, tusindfold mere afskyelig end nogen krig i svundne årtusinder.

Den kendte tyske emigrantforfatter Th. Mann udslyngede sit manende: Krig er ikke tilladt til en verden i feberagtig krigsforberedelse, og den franske forfatter Romain Rolland gav i et skrift udtryk for den ubønhørlige sandhed, at et folk, der godkender slette midler, slette manerer og slet moral, i et eneste slægtled bliver så forgiftet, at det tager mange generationers kamp at forvinde det.

Og hvordan ser det så ud i dag!

Hvor er bøgerne og filmene, der skulle fortælle om den sidste store krigs galskab! — Der er ingen — eller så godt som ingen, der på afgørende måde taler os til hjertet om krigens afskyelighed.

At diktaturlandene er indstillet på krig, og at al diktatur i og for sig er krigsskabende, er noget vi ved — vi behøver blot at læse verdenshistorien, men det er alligevel nedslående at være vidne til den krigsforherligelse, der

også finder sted i de såkaldte liberalistiske lande. Der er så uendelig mange smuthuller, hvor dens slimede fangarme kan slippe igennem.

Tænk blot på børnenes legetøj! Hvad består drengenes julegaver af? Tanks, bombeflyvere, maskinpistoler o. s. v. Der er ikke tale om forholdsvis uskyldige tinsoldater mere. Nej, den moderne teknik fejrer også her sine triumfer. — Jamen, det er jo kun legetøj, vil mange sige. Javel! kun legetøj, men gå så videre. Tænk på filmens mægtige indflydelse på den opvoksende ungdom, tænk på, hvilket »smukt« resultat man kan forvente af overspændte amerikanske gangsterfilm eller af forrygende Wild-West-film eller moderne krigsfilm, hvor man ser flyvere nedkaste bomber over byer, tropper eller skibe. Jo, men det er jo kun film, vil I sige, det er jo ikke virkeligt. Jo, det er netop virkeligt, ja, virkeligheden er sikkert mange gange skrækkeligere, end det kan fremstilles på film. Og tænk så på den opdragende betydning den slags publikationer har på den opvoksende ungdom. Hvordan skal en ungdom, der »opdrages« med slige ting, i grunden komme til at elske freden som det bedste af alt.

Fred er det normale, det dagligdags, det er vel derfor, der findes så få, der for alvor elsker den. Krig er det unormale, det fantastiske, det spændende, derfor er der så mange, der længes efter »en rask lille krig« — men det er for en stor dels vedkommende enten psykopater, kapitalister eller eventyrere.

Riv masken af krigens hæslige Medusa-ansigt, væk med alle fraser om kampen på ærens mark og den skønne død for det hellige fædreland, og hvad nu alle disse tomme talemåder hedder. — I den vel nok berømteste krigsbog »Intet nyt fra vestfronten« fortælles om en ung mand, der er hjemme på orlov. Han besøger sin gamle lærer, netop den lærer, der ved sine ildnende ord til de unge om kampen for fædrelandet og døden på ærens mark, havde fået mange ganske unge til at drage ud i krigen med rosenrøde

drømme om tapperhed og hæder på slagmarken. Den uhyggelige hverdag fik dog hurtigt drømmene til at forsvinde, og den unge soldat tager nu bladet fra munden og fortæller sin fordums lærer sandheden om ærens mark. Fortæller om skyttegravens helvede, fortæller om laster, svineri og utøj, som er soldaternes daglige omgang. Ubarmhjertigt afslører han sin lærers mange skønne ord som fraser og løgn, der kun var til for at narre en godtroende ungdom med.

Det er netop her, der må sættes ind mod krigsforherligelsen, det må slås fast atter og atter, at der ikke er noget eventyrligt ved en moderne krig. Nutidens krige giver ikke megen plads for at komme til at udøve heltegerninger. Det er en uhyre maskine, hvor den enkelte kun er et lillebitte hjul.

Sandt nok, krigen giver spillerum for vovehalse og eventyrere, både i luften, på sø og på land, men af den tusindtallige grå masse er der sikkert kun en, der blot får lejlighed til at vise sig som en helt. Vi hører om kække flyvere, der skyder i snesevis af fjendens flyvere ned, men vi hører intet om de talløse, som selv bliver skudt ned. For hver af de få stykker, som virkelig oplever spænding og udfører bedrifter, findes der tusinder og atter tusinder, som bare bliver kanonføde.

Det er ikke på »ærens mark«, at I skal kæmpe og vinde berømmelse og sejre — for den eksisterer slet ikke.

Jamen skal vi da slet ikke forsvare vort fædreland, vil mange af jer sige.

Jo, det skal I, men det sker ikke med våben i hånd, for der har endnu aldrig, så længe jorden har stået, været noget, der har kunnet opretholdes med magt og trusler om magtanvendelse. Det vil smuldre og styrte i grus som kolossen på lerfodder.

Jamen, når vi nu ikke vil have kommunisme eller nazisme, så er vi da nødt til at gå i krig!

Dertil er at sige, at *et folk har altid og til enhver tid*

den regering eller regeringsform, det fortjener at have.

Tror I, de syv mænd, der begyndte nazismen i Tyskland, havde kunnet tilrane sig magten over 70 millioner, hvis den tyske folkesjæl ikke havde været forgiftet. Det samme er tilfældet med enhver anden diktatur, enten så Zaren er hvid eller rød.

I vore dage tales der så meget om ideologiernes kamp. — Fraser! Kampen i dag gælder noget meget mere. Det er intet mindre end *kampen om retten til at være menneske*, men den kamp vindes hverken med tanks eller maskinpistoler. Den kamp vindes kun inden i hvert enkelt menneskes sind.

Den mistænksomhedens og frygtens ånd, som nu er rådende folkeslagene imellem, må fjernes, og sker dette ikke, da vil de nuværende rustninger ubønhørligt føre til nye verdensomspændende katastrofer, der vil have til følge, at vor kultur forvandles til barbari. Og den tro — eller overtro — at noget godt eller rigtigt ikke kan oprettholdes eller vinde frem, uden at der står væbnet magt bagved, har intet på sig. Tænk blot på kristendommen. Der var så sandelig ingen bajonetter til at beskytte de første kristne, og dog bredte kristendommen sig udover alverden — også til dens forfølgere. *And har nemlig altid været stærkere end våben*, og den regel har stadig gyldighed.

Derfor, I unge, tab ikke modet, selv om det kan se truende og håbløst umuligt ud. Sandheden og retten skal nok sejre tilsidst, men der forlanges af jer, at I selv kæmper med de allerblankeste åndens våben. Kast alle fraser overbord, afvis alle tomme, udanske talemåder. Kæmp for ret og retfærdighed, kæmp for mellemfolkelig forståelse, kæmp for »al skønt og stort heneden«.

Det er på ærens mark, I skal kæmpe, det er der, I skal sejre, så vil denne brydningstime, vi nu oplever, atter bringe gry. Som Hostrup siger i sin højskolesang:

Hører det, I ungersvende!
nu sig åbner vej,
bedre tid står op af denne,
hvis I svigter ej . . .

og han fortsætter:

Flokkes tæt da, Danmarks unge!
— *Ånden fandt på råd* —
til at høre, til at sjunge,
vokse op til dåd,
at engang I kan med ære,
bort fra nattens sky,
eders gamle moder bære
ind i dagen ny!

Thomas Nielsen.

Alle »gamle« og nye elever ønskes

GLÆDELIG JUL OG GODT NYTÅR!

Tiden og os selv

Dette skal ikke være en klage over tiden, selv om der kunne være en del at klage over, men det skal være et forsøg på at pege på, hvordan man får noget godt ud af tiden.

Men allerførst: Hvordan er tiden? Er den god eller ond?

Tiden i sig selv er vel hverken ond eller god, men de strømninger, der til enhver tid behersker tiden, kan være slette eller gode, når vi bedømmer dem ud fra, hvad der tjener menneskelivet bedst.

Enhver tid er god, om vi ellers forstår at indrette os i den — heldigvis, for vi har jo kun dette ene liv i netop denne tid, så vi må bruge tiden, som den er, og søge at få noget godt ud af den.

Men tiden nu er anderledes, end den har været, og

netop i denne brydning mellem gammelt og nyt ligger det vanskelige, som vi må søge at forstå, og som vi må lære at mestre for at få noget ud af livet. Noget af det gamle går under, og noget nyt kommer frem, som vi må søge at tilpasse os.

I, som er helt unge, har vel mindst vanskelighed med at tilpasse jer det nye, men det kunne så på den anden side være, at I af lutter iver efter at følge med tiden kom til at kaste noget af det gamle overbord, som godt kunne være værdifuldt at have med på vejen fremover.

»Følg med tiden, men ikke med strømmen«, siger en digter. Det vil sige, at vel skal vi sørge for at følge med i det nye, men vi skal ikke derfor følge ethvert modelune; overfladestrømninger og modeluner skifter hurtigt, så vi kan tit komme til at skifte retning mange gange, hvis vi udelukkende fulgte dem.

Noget af det, der er ved at gå i opløsning i vor moderne tid, er det gamle fællesskab i hjem og familie, og denne tendens er noget, vi må søge at hindre så meget som muligt, men den lader sig ikke standse. Flere og flere får deres arbejde uden for hjemmet, og i fritidslivet er det også gået sådan, at flere og flere søger uden for hjemmet. Det kan være for at more sig eller for at søge adspredelse på anden måde. Men når fællesskab i hjem og familie er på tilbagetog, må vi søge at skabe større fællesskab på andre områder. Det, der sker, er at fællesskabet flytter fra hjem til arbejdsplads, til klub eller forening, til skoler og fritidshjem, og det må så være vor opgave at styrke dette fællesskab og at skabe så gode rammer om det som muligt, for fællesskabet mellem mennesker er noget meget vigtigt.

De fleste mennesker har det sådan, at det ikke godt tåler at stå alene, så kommer de til at føle sig ensomme og forladte og kan ikke finde nogen sammenhæng eller mening i tilværelsen. En del søger at erstatte det manglende fællesskab med ekstra megen forlystelse: biograf, restau-

ration eller lignende, eller de søger fællesskab på gadehjørnet, ved kroen eller gadekæret. Men den slags fællesskab har som regel ikke noget særligt værdifuldt at give. Der mangler nemlig noget at være fælles om. At være i selskab med andre er ikke det samme som at have fællesskab med dem. Der må være noget fælles, som samler os, noget vi vil opleve eller udrette i fællesskab, — kort sagt et formål med det. Og hvad skal da være formålet og målet for vort fællesskab?

For mig at se er det vigtigste formål for alt fællesskab dette at bevare og styrke vor menneskelighed, at blive levende og virksomme mennesker.

Hvordan dette formål nås, føler vi nok bedst selv; det er ikke sikkert, at alle kan nå dette mål på samme måde, så derfor kan man ikke sige noget, der har gyldighed for alle.

Det er vist sådan, at vi næsten alle synes, at vi selv er den betydeligste person i denne verden, og det kan nok ikke være anderledes, vi er nødt til som selvstændige personer at tænke og føle noget i den retning. Men vi må sætte denne vigtige person til at tjene noget andet og mere end sig selv, for først gennem dette at *tjene* kan vi lære lidt om, at vi ikke altid selv er den vigtigste eller det vigtigste af alt, og i fællesskabet kan vi lære noget at dette vigtige. Meld jer derfor til tjeneste i et fællesskab, som I føler jer tiltrukket af! styrk jeres egen menneskelighed ved at sætte jeres kræfter ind i et fællesskab med andre for et arbejde, I holder af, — en sag, I ønsker fremgang! Hvad I så går ind for er mindre vigtigt, om det bliver politik eller gymnastik, eller hvad andet man kan nævne af gode interesser, det vigtigste for jer selv er, at I går ind for noget, I holder af. Dermed tjener I jer selv, og I tjener fællesskabet mellem mennesker, og netop dette trænger vor tid så stærkt til.

Tiden skaber problemer for os, som kan være svære at løse, og når vi endelig har fundet en løsning, så har tiden

i mellemtiden skabt nye problemer, som trænger sig på. Vi kan måske blive trætte af alle de ting, tiden stiller os overfor, og begynde at skælde ud på tiden, men hvad hjælper det? Det løser ingen problemer, men gør os måske bitre og sure. Når I derfor skal til at klage over de elendige tider, så husk, at tiden nu er trods alt den bedste af alle tider, — for *det er vores tid*. Søg at leve med i tiden, at få noget ud af den, selv om det kan synes vanskeligt. Derved kommer I også til at se med større fortrøstning på fremtiden, og så kan I sige som forfatteren, Jørgen Bukdahl, der skrev disse linjer:

*»Håbet skal fylde helt mit sind,
nu skal jeg fange min sommer ind,
lad tiderne skifte med tider!«*

Til det håb, der er udtrykt i disse linjer, vil jeg slutte mig, og jeg vil sluttelig sende en særlig hilsen med ønske om en glædelig jul til holdet fra 1950—51 — også fra min familie,

Egebjerg i november 1951.

Aksel Andersen.

Til Holland med V. U.'s rejsehold

Den 16. juli sidste år startede V. U. sin rejse til Holland, der var indmeldt 18 deltagere fra hele landet, som nu skulle ud at se og opleve noget nyt, og det er det, jeg vil prøve at fortælle lidt om her i elevskriftet.

Kl. ca. 12 middag rullede den store turistbil ind foran Københavns hovedbanegård; ved halv et-tiden var vi køreklar. Det var en dejlig sommerdag, så turen gennem landet var pragtfuld; ved 7-tiden om aftenen nåede vi Gråsten, hvor vi skulle overnatte på Folkunghus. Efter en bedre aftensmad gik vi til ro for at være oplagt til den næste dag, hvor vi havde en lang tur foran os.

Mandag morgen, klokken ringede — den var godt fem — vi skulle op. Da vi havde fået spist morgenmad og pakket kufferten, gik den sidste etape gennem landet, og vel også den skønneste — en sommermorgen ved Flensborg fjord, der er ikke ret meget, der kan måle sig med det. Efter at passene var blevet stemplet, og kufferterne efterset, var vi klar til at passere grænsen. Da vi var kommet bare et par kilometer ind i Tyskland, kom det store syn »en bananbod«, det var vi danske ikke vant til at se. Videre gik det gennem Slesvig og Holsten direkte til Hamborg; der blev vi meget forbavset, det første man så, var ruin ved ruin, og sådan var det byen igennem, det var såvel fabriker som beboelseshuse, intet var skånet. Oprydningens arbejdet ringe, vejene var farbare, så var alt sagt. Da tænkte man først over, hvad krig kan ødelægge. Vi spiste vor mad mellem ruinerne, inden vi skulle på indkøb, og her blev man meget forbavset, for forretningerne bugnede af alt det dejlige, man ikke kan købe herhjemme; så skulle

man jo tro, at der ingen nød var; jo, for den almindelige tysker har ikke råd til at købe mere end det allermest nødvendige. Tilværelsen er såmænd tragisk i mange tilfælde.

Turen gik så videre ad autostadaen til Bremen, og her møder man det samme syn som i Hamborg. Her i Nordtyskland er landet fladt og barsk, jorden dårlig mange steder og avlen ringe. Fra Bremen kørte vi videre gennem det flade Oldenburg til den tysk-hollandske grænse ved Beethheim.

Efter en halv times forløb var papirerne i orden, og vi kunne starte ind i Holland. Det var ved at blive mørkt, og neonlysene flammede alle vegne. Forbi kanaler, vindmøller og gennem lange alleer nåede vi frem til vort bestemmelsessted »Lunteren«, en lille landsby i Midtholland, hvor vi skulle bo de følgende fem dage; det var et stort feriehus, som de hollandske ungdomsorganisationer ejer. Vor hollandske rejsefører bød os velkommen på det hjerteligste, og efter et bedre måltid fik vi anvist vore sovepladser, hvorefter vi gik til ro i vore nye senge efter en dejlig dag.

Good morning, lød det, og vi skulle op — tøj på og ned til morgenbordet, som var dækket med alt, hvad man kunne tænke sig. Om formiddagen havde vi ingen langtur at skulle ud på, da skulle man stifte bekendtskab med omgivelserne i dette idylliske, flade land.

Efter at vi havde spist til middag, gik turen til Arnheim, en ganske ny by at se til, fine forretningsgader og flotte anlæg, bl. a. Jansingels, som vel nok var det flotteste; en stor fransk udstilling blev beset samt det kæmpemæssige orlogsmonument. Arnheim blev kolossalt ødelagt under krigen, men i stedet for ruiner var alt næsten opbygget, men spor af krigen var der endnu. De verdensberømte slagmarker ved Arnheim besøgte, samt den store kirkegård i Gosterbeck, hvor atten hundrede flyvere ligger begravet.

På hjemturen kørte vi over Rhinen til Hilverssum, hvor den store radiostation besøgte.

Da vi havde spist til aften, sluttede vi dagen med en svingom med hollænderne.

I dag, onsdag, går turen til Haag og Chjeveningen, den hollandske riviera. I Haag er der meget at se, da det jo er recidensbyen. Det første vi så var fredspaladset, en stor, flot bygning, som er verdensberømt. Dronning Vilhelminas slot blev også beset, det er storslået både udvendig og indvendig.

Vi kører så videre til Chjeveningen, som kun ligger et par kilometer uden for Haag, her kan man møde alverdens folkeslag, som færdes på den store strandpromenade, som strækker sig langs Nordsøen. En dag går turen gennem Utrecht til Alphen for at se den store internationale fuglepark »Avifauna«, måske den største af sin art i Europa, og her var fugle i tusindvis, lige fra kolibrier og til strudse, flotte springvand og kulørte lamper. Dannebrog vajede foran den store restaurant. Vi skulle så videre for at komme til den største by, Amsterdam, som ofte bliver kaldt »Nordens Venedig«, og ikke uden grund. Byens ældste del er halv-

Fra landsbyen Marken på Volendam.

kredsformedede koncentriske kanaler, træer langs kanalerne, broerne, de gamle patricierhuses skønne farver, alt arbejder sammen til at give indtrykket af en gammelhollandsk by. Efter at seværdighederne var beset, lå den store motorbåd og ventede på os, vi skulle en rundtur på kanalerne og ud at se den store havn med Noord Zee-kanalen, en vandvej på 44 kilometer; kæmpemæssige skibsværfter og flydedokker var der havnen rundt, og ikke mindst ved aftenstid, når projektørerne er tændt, og svejseapparaterne arbejder, er dette syn ualmindelig flot; i sådan en verdenshavn er der skibe fra det meste af kloden og ikke mindst fra det hollandske kolonirige i det fjerne østen.

En dag gik turen til De Reip for at se en virkelig typisk bondegård; det var ude i det laveste land, man kunne tænke sig, kanaler og møller overalt, og vi skulle over utallige småbroer, ja, der var endog et sted, man skulle sejle for at komme derud.

Hollænderne er jo bekendt for deres renlighed, og ikke uden grund, tænk i kostalden var der lagt en rød kokosløber på gangen, der var gardiner for vinduerne, og det hele var hvidskuret. I det ene hjørne var der køkken med alle de mest moderne hjælpemidler der tænkes kunne. Gårdens størrelse var ca. en snes tdr. land; atten malkekøer og en snes grise.

Nå, vi skulle videre til Rotterdam for at se noget, som vi aldrig nogen sinde havde set før; den over to kilometer lange Mås tunnel, som går under floden Mås; den var beklædt med hvide fliser indvendig — det var et flot ingeniørarbejde. Vi besøgte en søfartsudstilling, som mange lande deltog i, og selv om Danmark kun er lille, må man dog sige, at på denne udstilling var det nummer et, især dieselmotorerne fra Burmeister & Wain, som bliver brugt over den ganske jord. Den store havn med Nieuwe Waterweg havde vi desværre ikke tid til at besøge ret meget af, men vi skulle ud at se spærredæmningen over Zuiderseens munding, den er 44 kilometer lang og hundrede me-

ter bred. Oven på er der anlagt jernbane og vej. Vi sejlede så fra Rotterdam til en lille ø, Volendam, hvor befolkningen endnu går i de gamle karakteristiske nationaldragter med spidsnæsede træsko og sorte strømper.

Efter at landet var besøgt på kryds og tværs, var vi igen samlet på feriehemmet i Lunteren for at tage afsked med vore hollandske kammerater og værtsfolk, som havde været ganske ualmindelige flinke overfor os. Vi sluttede så af med at synge den hollandske og danske nationalsang. Næste morgen, lørdag, skulle vi så starte hjem mod Danmark igen, og efter en snes timers kørsel var vi hjemme, og alle var enige om, at det havde været en pragtfuld tur.

Poul Rasmussen.

Glædelig jul og godt nytår.

Julefest

LØRDAG DEN 29. DECEMBER 1951

Kl. 19,30

Se fire lande i ferien!

Søndag den 12. august ankom vi, Holger, Henry og jeg til Klingenberg 15, Odense, kl. 7,30 om morgenen. Derfra skulle vi ud på en mægtig tur gennem Tyskland, Schweiz, Italien, Østrig og gennem Tyskland tilbage igen. Denne tur skulle gøres på 13 dage, så der kunne desværre ikke blive så megen tid tilovers til at studere hvert land for sig.

På slaget 7,30 kom Skov Andersen med sin bus og svingede ind på Klingenberg. Vi var ialt 29 passagerer med bagage; de fleste var unge mellem 20—25 år. Vi startede med det samme, men gjorde dog holdt ved en bager i byen, hvor vi fik rugbrød med til hele turen, det kunne vi ikke få i udlandet. Kl. ca. 9,30 drak vi kaffe i Kolding. Fra Kolding kørte vi uafbrudt til Kruså, hvor vi skulle visiteres, inden vi skulle over grænsen. Fra grænsen, hvortil vi kom ved middagstid, kørte vi så ind i Tyskland. Vi passerede Flensborg, Slesvig, Rendsborg og Neumünster og havde et ophold på 1½ time i Hamborg.

I Hamborg fik vi det indtryk, som vi for resten fik alle steder i Tyskland, at det tyske folk var et dygtigt og flittigt folk, der gjorde alt, hvad de kunne for at få bygget op, hvad der var hæret fra krigen.

Da vi kørte fra Hamborg, var det meningen, at vi skulle køre direkte gennem Tyskland til byen Basel i Schweiz. Det blev en drøj tur, men kammeratskabet var fint, så tiden blev ikke lang. Vi fulgte autostradaen næsten hele tiden; men det var mørkt, så vi kunne ikke få meget ud af at kikke gennem vinduerne. Den aften og nat passerede vi Hannover, Kassel, Frankfurt, Mannheim, Karlsruhe og Strasbourg, og inden vi nåede til Basel, var det henimod aften om mandagen. Der blev slået lejr ved bredden af

Rhinen. — Skov Andersen havde telte og luftmadrasser med til alle mand. — Om aftenen var vi så ude at se på byen; det var vel nok en flot by med neonlys og fine bygninger alle vegne. Tirsdag formiddag var vi ude at handle; næsten alle skulle selvfølgelig først have et fint ur, og der var mange andre ting, der kunne friste en, alting var så billigt i forhold til herhjemme — undtagen sko og tøj.

Efter middag kørte vi til byen Luzern, der ligger ved Vierwaldstätter-søen. Det var noget af det smukkeste, vi så, med en bjergsø omgivet af høje bjergtoppe og en smuk by med gamle og flotte bygninger.

Der blev slået lejr 3 km uden for Luzern ved en landsby, der hed Meggen, som lå ved bredden af Vierwaldstätter-søen. Den aften sad vi længe og nød måneskinnet. Hvor var her smukt. Hvem der bare havde sådanne omgivelser til daglig, det ville vel nok lysne op på tilværelsen, synes jeg.

Næste dag var vi ude på en dejlig sejltur rundt i hele Vierwaldstätter-søen.

Torsdag morgen skulle vi igen ud på en køretur, denne gang skulle vi over St. Gotthardpasset; det foregik på den måde, at bussen blev sendt pr. bane over passet, vi andre skulle også med tog. Toget kørte i 20 minutter gennem et bjerg; det regnede på den ene side af passet; men da vi kom ud på den anden side, var det det fineste vejr. Da vi kom ind i bilen igen, kørte vi mange km i bjergene, snart var vi højt oppe, det kildrede i maven, og man kunne ikke lade være at holde sig godt fast til sædet, når man kunne se flere hundrede meter ned til den ene side — og modsat opad til den anden side.

Vi var alle så optaget af at kikke ud af vinduerne, snart var der en pige, der råbte: »Næh, se der, hvor er det smukt!« — og et øjeblik efter gjorde hendes sidekammerat det samme, og sådan blev det ved. Der var så meget at se på, både vandfald, sne og bjergkilder; ja, hvor gjorde det godt, da vi standsede ved en kilde på en bjergtop og ba-

dede vores svedte fødder, for vandet var iskoldt, selvom luften mindst var 30°. Ud på aftenen nåede vi den dags mål, nemlig byen Lugano. Lugano ligger ligesom Luzern ved en smuk sø; men Lugano er mere sydlandsk præget. Det blev os fortalt, at kong Faruk havde holdt ferie her, og der skulle have været holdt store fester til ære for ham; men da han kørte gennem byen i sin vogn, var en pressefotograf faret frem foran vognen og havde knipset et billede af Faruk. Faruk sprang af vognen, rev apparatet ud af hånden på fotografen og smadrede det mod brostenene. Efter denne lille afbrydelse kørte kong Faruk omgående og fornærmet ud af byen og væk, så kunne de holde fest ligeså meget de ville. Vi var henne at se hans hotel, og det så så flot ud, at vi syntes, det næsten var synd at bruge det. Ca. 10 km syd for Lugano, ved landsbyen Melano, havde vi lejrplads. Her var der også en fin udsigt over en stor sø, og vandet var herligt at bade i, selv om det ikke var helt rent, men det betød selvfølgelig ikke noget, når man er vant til at bade i et beskidt klorbassin.

Den aften gik vi en tur op til landsbyen, som er meget italiensk præget med smalle gader og skumle huse, der er bygget lige ud til vejbanen. På en fortovsrestaurant nød vi lidt af den fine vin, vi kunne få dernede til en meget billig pris. Næste dag var det allerede fredag; men den dag skulle vi ikke køre nogen steder, vi lå og dasede, slikkede solskin og nød rigtig livet. Om eftermiddagen gik Henry og jeg en tur op ad bjergskråningerne. Der var meget at se, mange steder var der vinplantager, men druerne var pilsure på den årstid. Der var også en enkelt plantage med majs, men den var heller ikke rigtig moden endnu. Vi lagde også mærke til, at de hernede brugte æsler og stude som trækdyr.

Lørdag skulle vi køre den kønneste tur på hele turen, langs Gardasøen i Italien. Inden vi kom til Gardasøen, kørte vi gennem Bergamo, hvor Jørgen Leschly Sørensen og Svend Jørgen Hansen spiller fodbold for den professio-

nelle klub »Atalanta«. Vi ville have givet meget for at se en fodboldkamp, hvor de var med, men det var der ikke tid til.

Nu var vi i Italien; det havde hele tiden været vores store drøm at komme til Italien; så nu, da den var gået i opfyldelse, skulle vi jo også nyde det. Vi kørte i flere timer langs søen, d. v. s. det er på en bjergskrånning, hvor den ene tunnel efter den anden er sprængt ind i bjerget for at få lavet en vej langs kysten. Der var så kønt, så det næsten ikke kan beskrives. Vandet var himmelblåt, og vi kunne se sne på bjergtoppene. Fra Gardasøen var det meningen, at vi skulle vende retning mod Østrig. Et stykke fra søen kørte vi over en bro, hvor en dansk turistbil en måned i forvejen havde taget turen ud over broen og ned i afgrunden; alle passagererne omkom.

Svævebanen

Den aften slog vi lejr ved bredden af Adige floden. Søndag morgen startede vi med det samme med retning mod Irmsbruck i Østrig. Så snart vi kom ind i tyrol var bjergene græsklædte mange steder, det var de ikke i Italien og Schweiz. Der var mange schweizere, der gik klædt i tyrolerdragter — det så festligt ud. Omsider ankom vi til Innsbruck, og her var vores

Fra Alperne.

lejrplads ikke langt fra bredden af den berømte flod, Donau. Den aften var vi alle rundt at besøge de berømte jodlekældere. Det er restauranter, hvor der ikke er dans, men et orkester med sangere, der næsten udelukkende jodler, og det skal jeg love for de kunne, så man var helt betaget af det længe efter. Mandag var vi oppe på toppen af bjerget Hojelekar, der er 2310 m højt. Den første halvdel af vejen var vi med tovbananen, d. v. s. to vogne, der er spændt sammen med et langt tov, og mens den ene vogn glider ned ad skinnerne, trækker den den anden op. Den sidste halvdel af vejen var vi med svævebanen, og det var sjovt. Man svæver i et lille hus, hvori der kan være 20 personer ad gangen. På toppen af bjerget kunne man ligefrem se ned på de nærliggende bjergtoppe. Her oppe var luften ren og tynd, og det var dejligt at opholde sig på sådan en bjergtop. Denne bjergtur tog næsten en hel dag, selv om det kun tog 20 minutter at komme op; men der var så mange turister, og når svævebanen kun kan bære 20 ad gangen, kan det nok tage nogen tid, inden det bliver

Her ligger 2800 allierede flyvere begravet.

ens tur. Vi gik rundt med nøgen overkrop og sloges med sne deroppe, det var ikke noget, vi var vant til. Der stod en mand deroppe med en kikkert; han råbte, at når man så i den, kunne man se gemser på et nærliggende bjerg. Den røg vi også på, men da vi kom ned, fik vi at vide, at det var nogle stativer, manden havde stillet op, så der havde han tjent tykt med penge, han tog nemlig 1 schilling for hver.

Om tirsdagen skulle vi til at køre hjemad igen; det passede os ikke, selvom vi havde mange oplevelser til gode endnu. I Uhn i Sydtyskland ligger verdens højeste kirketårn; der skulle vi selvfølgelig også op. Vi talte ca. 770 trin, inden vi kom op, det svarer til Odinstårnets højde. Det er ikke en tur, man tager ret mange gange. — Nu kørte vi ud på autostradaen og fulgte den resten af dagen. Vi slog lejr ved en skov. Næste dag kørte vi ustandselig, til vi igen slog lejr, denne gang ved byen Kassel. Så blev det torsdag, den sidste hele dag, vi havde tilbage i udlandet. Vi havde et mindre ophold i Hannover. Her lagde vi

mest mærke til ruinerne, for her var der mange endnu.

I Hannover var der en kunstig sø, som Hitler havde fået lavet, så helt tosset var han ikke. Hundrede km udenfor Hamborg gjorde vi holdt ved en kirkegård for engelske, amerikanske og enkelte jødiske flyversoldater, der var kommet under krigen. Der lå begravet henved 2800 mand.

Da vi kom til Hamborg, skulle vi nyde den sidste aften på den måde, at vi skulle besøge St. Pauli. St. Pauli er en lang gade, hvor der kun findes restauranter. Vi fandt en restaurant med et stort tyrolerorkester, der kunne sætte sving i foretagendet, så vi havde en god aften. Kl. 1,30 om natten skulle vi atter køre, og dennegang var målet Danmark. Vi var ikke meget oplagte, da vi nåede den danske grænse, næsten alle var søvnige og kede af, at turen allerede var til ende; men der var også nogle, der gerne ville hjem og fortælle dem derhjemme om alt det, vi havde oplevet. Vi fik morgenkaffe i Kolding. Det sidste stykke vej til Odense blev der mere liv i vognen igen, da vi var lige ved at være hjemme. Vi var alle enige om, at en bedre sommerferie var der ikke mange, der havde haft. Det var noget andet end at træde Danmark rundt på cykel, selvom det sommetider kan være meget sjovt. Der er mange danskere, der siger, at intet her på jorden er så kønt som Danmark; men da vi kom hjem, var vi af en helt anden mening.

Knud Hedemann.

ELEVMOEDET 1952

afholdes søndag den 8. juni kl. 14,00

Elevforeningens regnskab

INDTÆGT

1950 12. juni	Kassebeholdning . kontant	5,41 kr.
— — —	Kassebeholdning . Giro	5,63 -
— — —	Indkommet ved elevmødet	361,03 -
1950 31. dec.	Solgt elevskrifter	1851,00 -
— — —	Indkommet ved julefest	407,98 -
1951 8.juni	Renter på bankbog	8,66 -
	<hr/> Balance	2639,71 kr.

UDGIFT

1950 12. juni	Udgift ved elevmødet	361,73 kr.
1951 2. jan.	Elevskrifter trykt	1437,25 -
— — —	Frimærker	365,40 -
— — —	Fragt på elevskrifter	1,00 -
— — —	Udgifter ved julefest	198,70 -
1951 22. maj	P. Fischer for udlagt til gave	81,75 -
1951 8. juni	Renter indsat i banken	8,66 -
— — —	Kassebeholdning . Giro	23,38 -
— — —	Kassebeholdning . kontant	161,84 -
	<hr/> Balance	2639,71 kr.

FORMUE 8. juni 1951

Bankbog	338,20 kr.
Giro	23,38 -
Kontant	161,84 -
	Ialt 523,42 kr.

Regnskabet er gennemgået og fundet i overensstemmelse med girokonto, bankbøger og bilag.

Kellerup, den 10. juni 1951.

KRISTEN JØRGENSEN

Elever, sommeren 1951

Irma Becker, Slesvig.
Birgit Christiansen, Sdr. Højrup.
Inge Christiansen, Sdr. Højrup.
Gerda Duyesen, Flensborg.
Else M. Hansen, Kirkendrup.
Elisabeth Jørgensen, Ejby, Lille Skeensved.
Ruth Johanssen, Bylderup-Bov.
Gerda Larsen, Freltofte.
Karen Dorthea Larsen, Pederstrup.
Ida Møller, Bjergby pr. Erslev.
Inge Mauriczat, Slesvig.
Metha Nielsen, Hoddemark.
Birgit Egelund Nielsen, Lakkendrup.
Grethe Sund Nielsen,
Karen Olsgård, Gevnø.
Solvejg H. Petersen, Søllinge.
Marie Petersen, Vellerup.
Birgit Rasmussen, Odense.
Hanne Reimers, Flensborg.
Vilfriede Reiser, Flensborg.
Valdtraut Thode, Flensborg.
Gertrud Zaedov, Flensborg.

Vinteren 1951-52

Grethe Andersen, Barsmark.
Rena Banke, Ølsted.
Jytte Busk, København.
Anna M. Christensen, Espe.
Kirstine Frøberg, Søllinge.
Elisabeth Hansen, Lille Snøde.
Harriet Hansen, Bonderup.
Sigrid H. Hansen, Eskildstrup.
Birthe Holme, Espe.
Birthe A. Jensen, Volderslev.
Bodil Schou Jensen, Findinge.
Ruth E. Jensen, Gudme.
Grethe Jensen, Indslev.
Ruth Jeppesen, Gudme.
Grethe Jersild, Ringe.
Ingrid Jønsonn, Rødme.

Tove Alice Knudsen, Veflinge.
Anne Lise Krogh, Lydingegårde.
Ellen Margrethe Larsen, Gudme.
Bente Lundsryd, Korinth.
Margith Nielsen, Lørup.
Hanne Noye, Søgård.
Betty Olsen, Espe.
Birgit Holm Petersen, Måre.
Inge Marie Petersen, Snarup.
Margrete Strarup, Sdr. Højrup.
Jørgen Skov Andersen, Sandager.
Knud Ernst Andersen, Fjellerup.
Poul Andreasen, Trunderup.
Anders Jørgen Hansen, Hemmerlev.
Bent Elmann Hansen, Gislev.
Bent Mose Hansen, Håstrup.
Børge Hansen, Ladby.
Jens Herluf Hansen, Ørritslev.
John H. Hansen, Ringe.
Jørgen Hansen, Ørritslev.
Kurt Ove Hansen, Lamdrup.
Mogens Hansen, Villumstrup.
Poul Hulgård, Stenstrup.
Mogens David Husmann, Egebjerg.
Knud Højmark, Dømmestrup.
Carl Anton Jensen, Emmerbølle.
Hans Egon Jensen, Lørup.
Jørgen Jørgensen, Trunderup.
Henning Christensen, Lunde.
Jens B. Knudsen, Måre.
Niels J. Nikolajsen, Sandager.
Jens Kruse Mathiesen, Årslev.
Leo Chr. Dyreborg Petersen, Lamdrup.
Alfred Rasmussen, Lumby.
Erling Rasmussen, Krarup.
Johan Laulund Rasmussen, Skårupøre.
Karl Å. Rasmussen, Kærvang.
Peter A. Rasmussen, Millinge.
Poul Rasmussen, Rynkeby.
Peter Strarup, Sdr. Højrup.
Karl E. Sjøberg, Hundtofte.
Aksel Thorup, Højrup Skovgård.
Christen Christensen, Svanninge.
Kaj Michelsen, Stige.
Helge Nielsen, Rynkeby.

Bogen om de frie ungdoms- og efterskoler

Vi har ikke hidtil haft en enkelt bog, der fortalte, hvad en fri ungdoms- eller efterskole er for en skole.

En sådan bog er nu udkommet i 2 bind. — Første bind fortæller om, hvad der undervises i på en sådan skole og svarer på spørgsmålet, hvorfor der undervises deri. Andet bind indeholder en beskrivelse af enkelte skolars oprindelse samt fra 2 til 6 billeder fra hver skole, alle billeder i halvsides eller helsides format. — Det er en bog, som ikke siger gamle elever fra disse skoler noget væsentligt nyt, men alligevel vil jeg tro, at I bliver glade for at se billederne.

Og det ville have stor betydning, om I ville vise den til jeres venner og bekendte, som ikke kender meget til disse skoler, ja, måske kunne I formå dem til at købe bogen.

Begge bind indbundet koster 66 kr. — Måske vil I synes, det er meget, men i betragtning af bogens størrelse — billedstof og de høje priser på papir, kan det ikke være mindre. — Bogen fås ved at skrive til: Ungdomsskolebogens ekspedition, Drewsensvej 4, Odense.

A. Thyregaard,
fhv. forstander, Jebjerg st.
